

SOA IN ANTWERPEN

(EN OMSTREKEN)

Geneeskundige dagen van Antwerpen
16 september 2017

Dr Tine Cornelissen – Ghapro vzw
Dr Karen Smets – Huisarts/Domus Medica

Wanneer een soa-test overwegen?

Niet meer twifelen
met seksualiteit.be

Heb

seksualiteit.be

seksualiteit.be

SEKSOCA

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Wetenschappelijk Instituut voor Seksuele Gezondheid en Seksualiteit (WISG)

In de praktijk ...

- Ik had me graag eens helemaal laten controleren.
- Ik heb weer die geurtjes en jeuk, vorige keer heb je me een crème voorgeschreven, kan ik die weer krijgen?
- Wanneer ik mijn pil neem heb ik altijd een beetje bruinig bloedverlies, moet ik van pil veranderen?
- Ik had 2 weken geleden een ongelukje, kan ik een hiv-test doen?
- Ik had me graag elke maand laten testen voor soa, want ik heb toch regelmatig seks zonder condoom met verschillende partners

In theorie...

Soa, wie zijn ze?

CHLAMYDIA
LGV

SYFILIS

Hepatitis A, B, C

Herpes
Genitalis

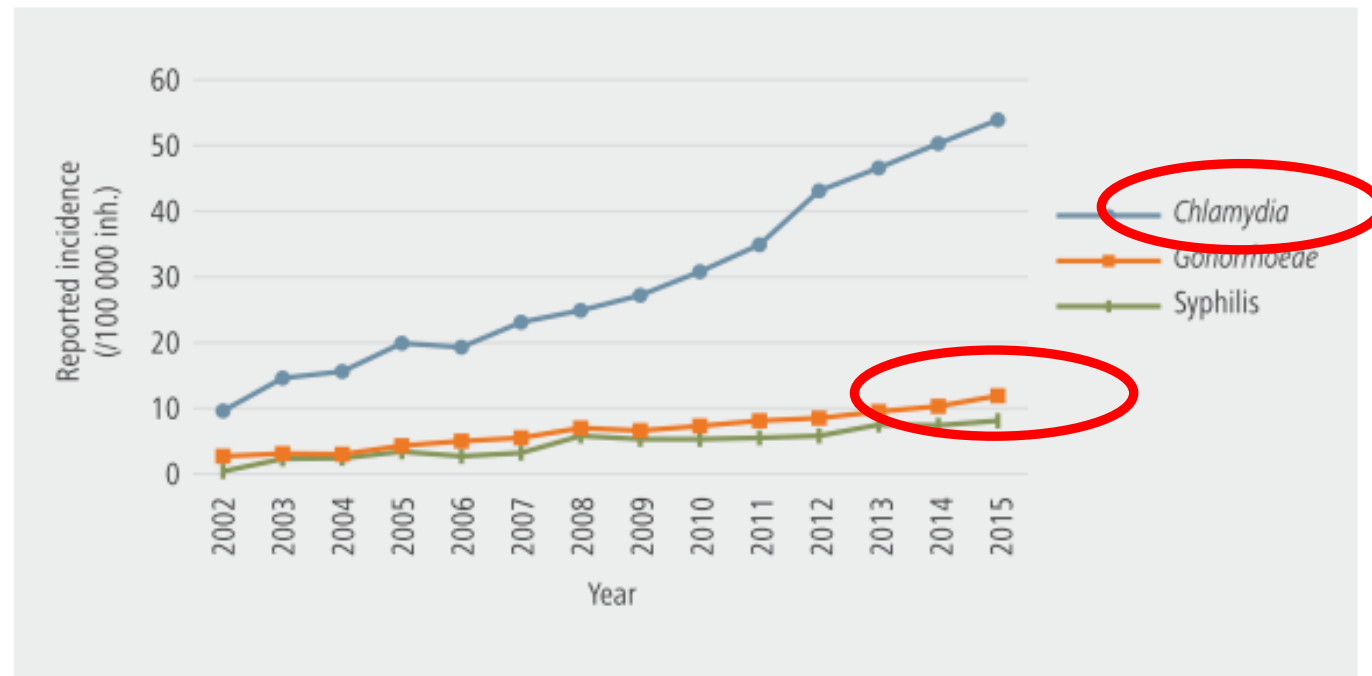
GONORROE

HIV

Genitale
Wratjes
(HPV)

Soa, met hoeveel zijn ze?

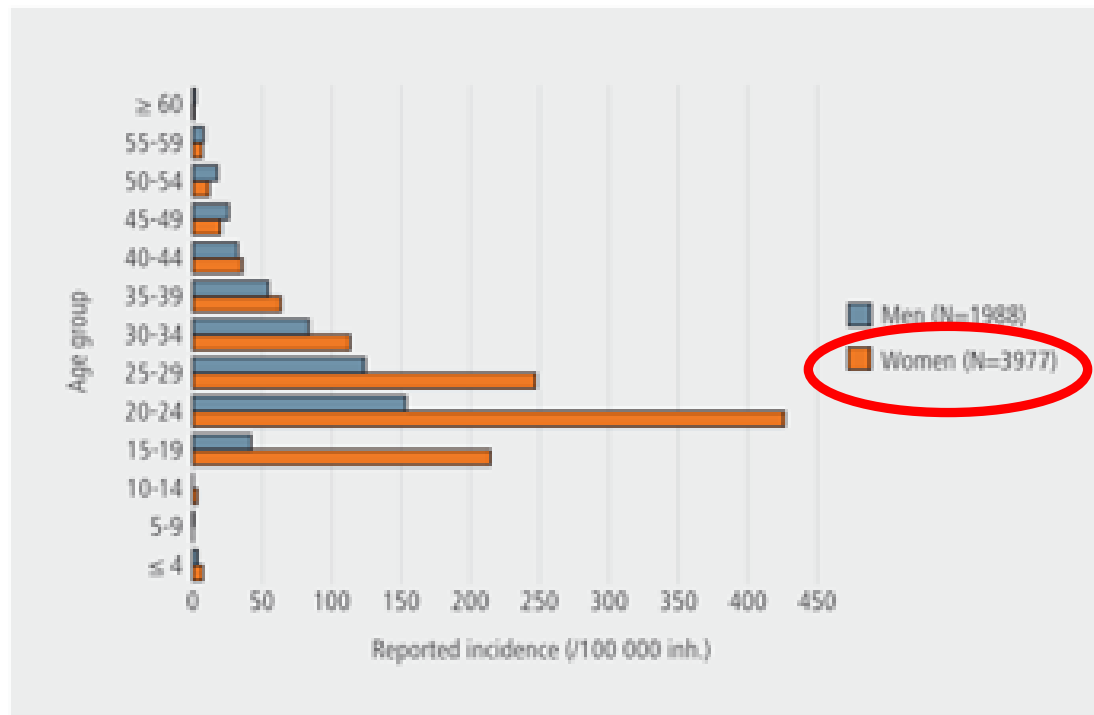
Figuur 1 | Trend in de gerapporteerde incidentie (/100 000 inw.) van *Chlamydia*, gonorroe en syfilis, België, 2002-2015

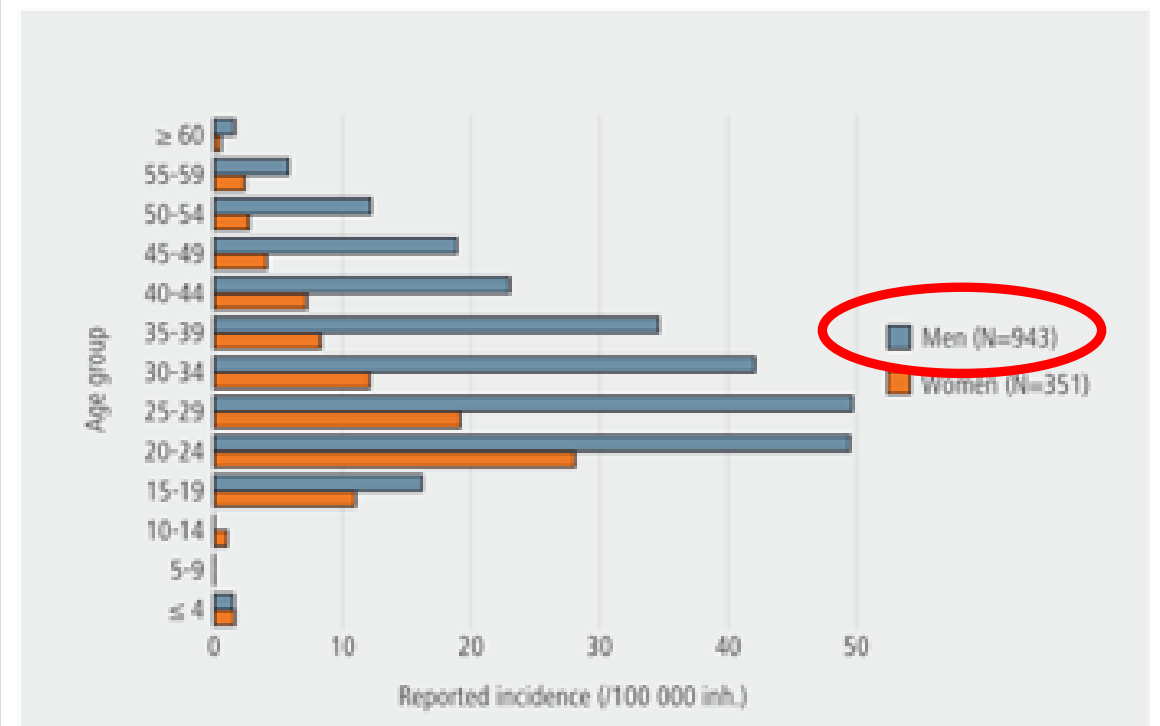
Chlamydia, Gonorroe, Syphilis – algemene bevolking

Surveillance van seksueel overdraagbare aandoeningen 2002-2015 (WIV, dec 2016)

Figuur 2 | Gerapporteerde leeftijds- en geslachtsspecifieke incidentie (/100 000 inw.) voor Chlamydia, België, 2015

Figuur 5 | Gerapporteerde leeftijds- en geslachtsspecifieke incidentie (/100 000 inw.) voor gonorrhoe, België, 2015

Chlamydia en Gonorrhoe – man/vrouw

Surveillance van seksueel overdraagbare aandoeningen 2002-2015 (WIV, dec 2016)

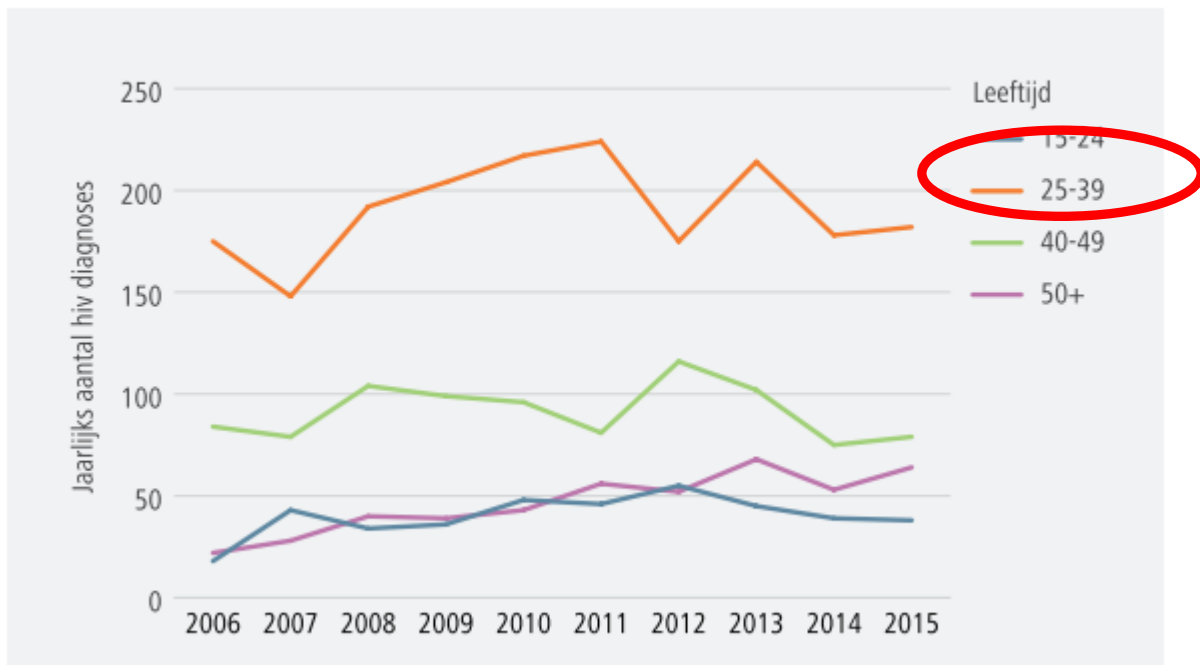
Afname locatie	CHLAMYDIA			GONORROE		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Vaginaal	6,2%	8,1%	5,4%	1,5%	2,9%	1,5%
Anaal	8,1%	11,8%	5,4%	2,3%	5,8%	3,1%
Keel	2,0%	2,4%	3,1%	3,8%	5,5%	1,8%
Urine*	1,5%	3,6%	1,4%	1,4%	10,7%	0,7%

* Urine testen werden in 2015 enkel op indicatie (bij klachten of onveilig contact) afgenomen, dit geeft een vertekend beeld van de soi-resulaten

Gonorroe en Chlamydia bij Sekswerkers

Jaarverslag Ghapro vzw, 2014-2016

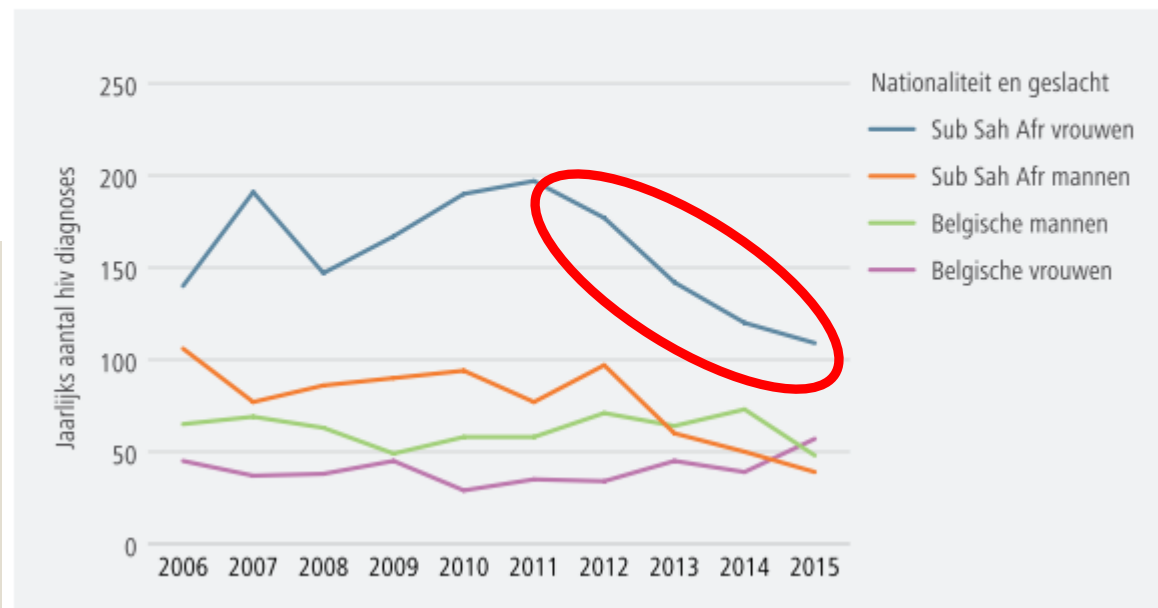
Figuur 8 | Evolutie van het jaarlijks aantal nieuwe diagnoses bij MSM per leeftijdsgroep, België 2006-2015

HIV – Doelgroepen: MSM, Sub Sahara

Surveillance van seksueel overdraagbare aandoeningen 2002-2015 (WIV, dec 2016)

Figuur 10 | Evolutie van het jaarlijks aantal nieuwe hiv-diagnoses bij heteroseksuele volwassenen, per geslacht en nationaliteit, België 2006-2015

Aan de slag ...

Tips & Tricks

- **Wachtzaammoment:** infomateriaal uithangen/leggen , creëert openheid om te praten over soa, seksualiteit, ...
- Zoek momenten in standaardconsultaties of binnen **preventiepakket** om seksualiteit ter sprake te brengen en testen voor te stellen:
 - Vrouwen: bv Pilvoorschrift, Uitstrijkje baarmoederhalskanker (binnen preventiepakket)
 - Aandachtspunt: mannen! (binnen preventiepakket)
 - Bijzondere groepen: migranten, transgenders, jongeren, MSM, drugsproblematiek, sekswerkers, klanten van sekswerkers, swingers, ...
- Wees alert voor de **verborgen vraag**
 - 'Ik wil graag alles eens laten testen'

Tips & Tricks

- Stel **gestandaardiseerde vragen** – link ze evt aan je onderzoeken (bv labotest)
 - Vraag niet: ben je homoseksueel/heteroseksueel/... maar vraag: heb je seks met mannen/vrouwen of allebei.
→ **Hoe je je voelt, is daarom niet hoe je gedraagt**
- Migranten: **TABOE over seks**. Anamnese kan hierdoor niet betrouwbaar zijn
- Geef de patiënt **tijd**. Een volgend consult kan misschien meer info geven dan te blijven doorvragen.
- **KIJK!** (bv bij recidiverende vage klachten, bij complicaties, ...)
- Laat de patiënten **terugkomen voor het resultaat**: 2^e moment van counseling, informeren, anamnese afnemen, ...

Tips & Tricks

- Praten over seks: Vergeet de **positieve aspecten** niet!
 - **Seks mag leuk zijn!**
 - Medisch ↔ Gevoel
 - Maar medische kan wel ingangspoort zijn tot breder gesprek over seksualiteit
 - Let op: onwetendheid, onzekerheid, ... over seks en soa.
 - **INFORMEER!**
 - **Maar: je hoeft niet alwetend te zijn!**

Hoe bescherm ik me?

- Condoom! (niet absoluut b.v. Genitale wratjes (HPV), Herpes)
- Vaccinatie (hepatitis A, B)
- PREP (Pre-exposure Profylaxis voor HIV): **NIEUW**
- PEP (Post-exposure Profylaxis voor HIV): 72u!
- Soa-test en zo nodig behandeling. **Denk aan de (seks)partner!**

In de praktijk ...

- **Ik had me graag eens helemaal laten controleren.**
- Vraag:
 - *Had je dan ook graag een soa-test gehad?*
 - *Is er iets waar je je ongerust over maakt? Hoe voel je je erbij?*

- **Ik heb weer die geurtjes en jeuk, vorige keer heb je me een crème voorgeschreven, kan ik die weer krijgen?**
- Vraag: *Als het goed is voor jou, ga ik enkele vragen stellen rond je seksuele leven om eventuele andere infecties uit te sluiten.*
- Informeer: *Geef zo nodig informatie rond soa*

- **Wanneer ik mijn pil neem heb ik altijd een beetje bruinig bloedverlies, moet ik van pil veranderen?**
- *Vraag: Heb je onlangs onveilige seks gehad, want chlamydia en gonorroe kunnen ook soms deze klachten geven?*
- *Informeel: Als je wil geef ik je wat meer informatie over chlamydia en gonorroe en hoe je je kan beschermen.*

- **Ik had 2 weken geleden een ongelukje, kan ik een hiv-test doen?**
 - Vraag:
 - *Hoe voel je je bij dit ongelukje?*
 - Informeer:
 - *Voor een hiv-test is het te vroeg, maar we kunnen wel al een test voor gonorrhoe en chlamydia doen.*
 - *Ik kan je wat meer informatie geven over deze infecties.*

- **Ik had me graag elke maand laten testen voor soa, want ik heb toch regelmatig seks zonder condoom met verschillende partners.**
- *Vraag: Ik ga je wat vragen stellen over je seksuele attitude om te kijken welke testen we best doen en wanneer we deze best plannen.*
- *Informeel: Misschien moeten we eens kijken of je in aanmerking komt voor PREP.*

Waar vind ik meer info

- Domus Medica:
 - Lok-pakket: seksueel overdraagbare aandoeningen, praten over seks, ...
- Ghapro vzw:
 - Leidraad voor medische consultaties bij sekswerkers
- ITG: SOA-kwartet (najaar 2017)
- KCE: Nationale richtlijn soa-screening (verwacht in 2018)
- Zorg en gezondheid: richtlijn gonorrhoe en syfilis (update: 2017)
- Sensoa: Steekkaart Praten over seks + ZANZU

Referenties - Linken

- www.domusmedica.be
- www.ghapro.be
 - www.infosexwork.be
- www.itg.be
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/search/richtlijn>
- www.sensoa.be
 - <http://www.seksualiteit.be/>
 - www.allesoverseks.be
 - www.zanzu.be
- www.wiv-isp.be/nl